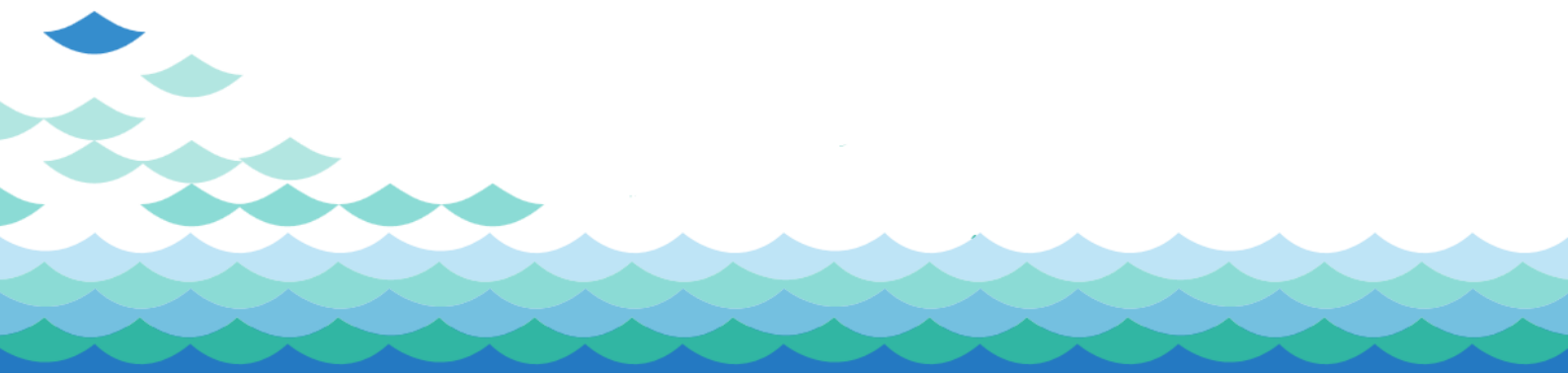

Keuruun tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021

Valta vaihtui 1.8.2021, kuvassa vasemmalta: uusi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Saara Kässi-Jokinen, uusi valtuuston puheenjohtaja Markku Puro ja uusi kaupunginjohtaja Noora Pajari. (kuva: Timo Määttä)

Sisällys

Keuruun kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021.....	5
1. Tarkastuslautakunnan toiminta vuonna 2021	5
1.1. Sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen	5
1.2. Arviointisuunnitelman laatiminen	6
1.3. Tilintarkastuspalveluiden hankinta.....	6
2. Keuruun kaupungin talous vuonna 2021	7
2.1. Tilikauden talouden toteutuminen kaupungissa	7
2.2. Talousarvion toteutuminen	7
2.3. Kaupungin tunnusluvuista	8
2.4. Havaintoja konsernitilinpäätöksestä	8
2.5. Kuntalain mukainen arviointimenettely	9
2.6. Yhteenveto.....	9
2.7. Korot nousevat.....	10
3. Keuruun kaupungin toiminta vuonna 2021.....	10
3.1. Kaupunginjohtajan vaihtuminen ja viranhaltijamuutoksia	10
3.2. Perusturvapalvelut.....	11
3.2.1. Perusturvalautakunta	11
3.2.2. Sosiaalitoimen hallinto.....	11
3.2.3. Sosiaalityö.....	11
3.2.4. Työllisyyspalvelut	11
3.2.5. Vanhuspalvelut.....	11
3.2.6. Perusterveydenhuolto	12
3.2.7. Erikoissairaanhoido.....	12
3.3. Sivistyspalvelut.....	12
3.3.1. Sivistystoimen hallinto	12
3.3.2. Varhaiskasvatus.....	13
3.3.3. Perusopetus.....	13
3.3.3.1. Peruskoulut	14
3.3.3.3. Erityisopetus.....	14
3.3.3.5. Talousarvion ja strategisten tavoitteiden toteutuminen.....	14

	3
3.3.4. Koulutus	14
3.3.4.1. Toisen asteen opiskelu	15
3.3.4.2. Toisen asteen koulutuksen kehittäminen	15
3.3.4.3. Muu koulutuksen kehittämistoiminta	15
3.3.5. Kirjastopalvelut	16
3.3.6. Opistolautakunta	16
3.3.6.1. Opistojen hallinto	16
3.3.6.2. Kansalaisopisto	16
3.3.6.3. Musiikkiopisto	17
3.3.7. Vapaa-ajan lautakunta	17
3.3.7.1. Liikuntapalvelut	17
3.3.7.2. Nuorisopalvelut	17
3.3.7.3. Kulttuuripalvelut	17
3.3.7.4. Matkailupalvelut	17
3.3.7.5. Talousarvion ja strategisten tavoitteiden toteutuminen	17
3.4. Tekniset palvelut	18
3.5. Hallintopalvelut	19
3.5.1. Henkilöstökertomus	19
3.6. Kaavoituspalvelut	19
3.7. Keuruun Vesi liikelaitos	19
3.7.1. Keuruun Vesi liikelaitoksen tilinpäätös vuodelta 2020	20
3.7.2. Lehtiniementie 5 / vesivahinko	20
3.7.3. Keuruun Vesi liikelaitoksen talousarvio vuodelle 2022	20
3.7.4. Keuruun Vesi liikelaitoksen investointisuunnitelma vuodelle 2022	20
3.7.5. Keuruun Vesi liikelaitoksen lainajärjestelyt	20
3.8. Keuruun vuokra-asunnot liikelaitos	21
3.9. Kehittämissyhtiö Keulink Oy	21
3.9.1. Tavoitteet	21
3.9.2. Keskeiset tapahtumat vuonna 2021 Keulinkin ja Keuruun kaupungin välillä	22
3.9.3. Johtopäätökset	23
3.9.3.1. Yhtiön alasajo	23
3.9.3.2. Henkilövalinnat	24

	4
3.9.3.3. Asetetut tavoitteet.....	24
3.10. Keuruun Toimitilat Oy	25
3.11. Keuruun Sähkö Oy	26
3.11.1. Verkkoliiketoiminta	26
3.11.2. Energialiiketoiminta	26
3.11.3. S&LB omistusjärjestely ja rahavirrat	26
3.11.4. Talous	26
3.11.5. Muuta	27
3.11.6. Huomiota.....	27
3.11.7. Vuoden 2022 henkilöstösuunnitelma.....	27
3.11.8. Tulevaa	27
3.12. Muuttovoitto pienensi väkikatoa	27
4. Lopuksi.....	28

Keuruun kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021

Keuruun valtuuston nimeäminä tarkastuslautakunnan jäseninä olemme kuntalain 121 §:n 2 momentin mukaisesti suorittaneet vuodelle 2021 valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointia.

Keuruun kaupungin tilintarkastuksesta vastaa BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana on toiminut HT, JHTT Nina Nieminen.

Tarkastuslautakunta on toteuttanut tehtävänsä perehtymällä johtoryhmän ja hallintokuntien raportteihin, pyytämällä informaatiota johtavilta viranhaltijoilta, kaupunginhallituksen ja valtuuston johdolta sekä tilintarkastajalta.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 13 kertaa. Toimintavuoden aikana lautakunnan jäseniä on osallistunut tarkastuslautakunnille tarkoitettuihin neljään eri opetus- ja koulutustilaisuuteen.

Vuosi 2021 oli vaalivuosi ja tarkastuslautakunnan jäsenet vaihtuivat yhtä lukuun ottamatta.

Uuden tarkastuslautakunnan kokoonpano:

- puheenjohtaja Jyrki Leijala
- varapuheenjohtaja Arto Tulonen
- Helena Kukkamo
- Eveliina Kangasniemi
- Joonas Röppänen
- Sanna-Mari Salkinoja, sihteeri

Alkuvuoden tarkastuslautakunnan kokoonpano:

- puheenjohtaja Tapio Paappanen
- varapuheenjohtaja Helena Kukkamo
- Sanna Turunen
- Esa Ryyänen
- Raimo Viitanen
- Sanna-Mari Salkinoja, sihteeri

1. Tarkastuslautakunnan toiminta vuonna 2021

1.1. Sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen

Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkittävää luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen

jäseniä, valtuuston ja lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa sekä kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijöitä.

Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on ilmoitettava viivytyksettä myös sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen ilmoitukset julkaistaan kaupungin kotisivulla.

Valtuuston kokouksen 9.8.2021 jälkeen on henkilöille, joita ilmoitusvelvollisuus koskee, annettu ohjeet tehdä Sidonnaisuuspalvelun kautta oma ilmoituksensa.

Ilmoituspyyntö lähetettiin 54 henkilölle. Määräaikaan 6.9. mennessä ilmoituksen jätti 50 henkilöä.

Tarkastuslautakunta tarkisti sidonnaisuusrekisteriin 28.10.2021 jälkeen saapuneet muutokset sekä uudet ilmoitukset, ja totesi, että ne voidaan julkaista kaupungin verkkosivuille.

1.2. Arviointisuunnitelman laatiminen

Tarkastuslautakunta laati arviointisuunnitelman, jonka pohjalta arviointityötä toteutetaan. Suunnitelma kattaa nelivuotiskaudella koko kuntakonsernin toiminnan keskeisiltä osin. Arviointisuunnitelmaa voidaan valtuustokauden aikana päivittää, jos tilanne sitä vaatii.

Arviointisuunnitelmaa täydennetään vuosittain tarkastuslautakunnan sisäiseen käyttöön tarkoitetulla työohjelmalla. Tarkastuslautakunta laati kokouksessaan 16.9.2021 syksyn työsuunnitelman.

Työsuunnitelman mukaisesti tarkastuslautakunta on syksyn aikana kutsunut kaupungin eri sektoreiden vastuhenkilöitä kertomaan vastualueestaan. Lokaan kokouksessa oli kuultavana kaupunginjohtaja Noora Pajari, marraskuun kokouksessa sivistysjohtaja Marika Savukoski ja joulukuun kokouksessa Keuruun Sähkö Oy:n toimitusjohtaja Esa Koivula.

1.3. Tilintarkastuspalveluiden hankinta

Tarkastuslautakunta päätti kokouksessaan 16.12.2021 kilpailuttaa tilintarkastuspalvelut. Palveluja ei ole kilpailutettu vuosiin. Tarjouspyyntö julkaistiin julkisten hankintojen ilmoituskanavassa HILMAssa, jossa avoimen menettelyn hankinnan julkaisuaika on vähintään 35 päivää. Määräaikaan 13.1.2022 tarjouksia tuli kolmelta tilintarkastusyhtiöltä: BDO Audiator Oy, KPMG Oy Ab ja TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy. Tarkastuslautakunta päätti hankkia tilintarkastuspalveluista saatujen tarjosten vertaisluun hankinta-asiantuntija-apua Seesam Hankintapalvelut Oy:tä. Tarjouksista vain KPMG Oy Ab:n tarjous oli tarjouspyynnön mukainen. Näin KPMG Oy Ab tuli valituksi Keuruun kaupungin seuraavaksi tilintarkastusyhtiöksi vuodesta 2022 eteenpäin.

2. Keuruun kaupungin talous vuonna 2021

2.1. Tilikauden talouden toteutuminen kaupungissa

Vuoden 2021 taloudellista toimintaa hallitsi edelleen poikkeusolot koronapandemian rajoitustoimien vuoksi, johon kaupungit ja kunnat olivat tottuneet jo edellisellä vuonna. Valtio jatkoi edellisen vuoden tapaan kunnille syntyvien kulujen kompensointia, joka näkyy toisena vuonna peräkkäin kuntien suhteellisen hyvinä taloudellisina lukuina. Taloutta tulkittaessa tulee kuitenkin nähdä näiden poikkeusvuosien lukujen taakse. Poikkeukselliset ajat eivät ole ohi, vaan jatkuvat ja seuraavaksi edessä näkyy hyvinvointialueiden perustaminen ja kuntien sosiaali- ja terveystalouden tehtävien siirtyminen alueille, mikä aikaan saa valtavan muutoksen kuntien toimintaympäristössä.

Edellisellä valtuustokaudella raportoitiin kaupungin toimintakulujen kasvaneen noin 1 milj. euron vuosivauhtia. Tilikaudella kaupungin toimintakulut kasvoivat 7,3 milj. euroa ja olivat 87 587 158 euroa. (9,2 %). Valtakunnallisesti toimintakulut kasvoivat keskimäärin 6,1 % joten Keuruu ylitti selvästi keskiarvon. Tosin vaihteluväli kuntien kesken on voimakasta.

Toimintatuotoissa valtion kompensoimat korona-avustukset siivittivät valtakunnallisesti tuotot keskimääräisesti noin 11 % kasvuun. Keuruun toimintatuotot kasvoivat 2 529 002 euroa (12,2 %) ja olivat yhteensä 23 319 000 euroa. Suunta on hyvä, joskin vertailtavat vuodet eivät ole täysin yhteismitallisia koronatuotosten kirjausmuutoksista johtuen. Jos tuottojen sisältö yhdenmukaistettaisiin, tuottojen kasvu olisi ollut alhaisempi.

Toimintakate kuvaa kaupungin oman toiminnan tulo- ja menokehitystä, eikä toimintakate ole koskaan aiemmin ollut näin heikko. Kaupungin toimintakate aleni edellisestä vuodesta lähes 5 milj. euroa (-8,2 %). Kaupungin omassa toimintaympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia, mutta sopeutuminen pandemian jatkuviin vaatimuksiin näkyy luvuissa. Keuruuta rasittaa myös Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämät, jotka ovat siirtyneet jäsenkuntien raskuuteksi ja lankeavat maksuun ennen hyvinvointialueiden perustamista 1.1.2023, mikäli sairaanhoitopiiri ei omilla toimillaan saa niitä katetuksi.

Vuosikate puolittui edellisestä poikkeuksellisen hyvästä vuodesta. Kaupungin poistotaso on pysynyt viime vuodet noin viiden miljoonan euron tasolla, jolloin on hyvä muistaa, että tasapainoisessa kuntataloudessa vuosikatteen tulisi riittää poistoihin. Talouden tasapainottamiselle on siten tarvetta, mikä tuleekin tehtäväksi kuluvalla valtuustokaudella. Kaupungin on syytä varautua myös rakenteelliseen tasapainottamiseen. Valtuustokauden ensimmäinen tilikausi oli 1,7 milj. euroa alijäämäinen. Hyväksytty taloussuunnitelma vuosille 2022–2024 jatkaa samaa linjaa ja vuodet on budjetoitu 4,7 milj. euroa alijäämäisiksi. Näiden lukujen toteutuessa Keuruu on käyttänyt kaikki vielä jäljellä olevat kumulatiiviset ylijäämänsä.

2.2. Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat 1 955 530 euroa (+6 %) parempana kuin muutetussa talousarviossa oletettiin. Toimintatuottoihin oli kirjattu koronapandemian hoidosta saatuja avustuksia noin miljoona euroa. Toimintakulut ylittivät 2 909 000 eurolla talousarviossa hyväksytystä määrärahasta (+3 %). Toimintakate toteutui näin ollen noin 950 000 euroa talousarviota heikompana.

Sekä toimintatuottoihin että toimintakuluihin tehtiin tilikauden aikana vähäisiä talousarviomuutoksia. Sosiaali- ja terveystoimen määrärahaylitykset muutettuunkin talousarvioon nähden olivat merkittävät, yli 2 miljoonaa euroa.

Kaupungin verotulot olivat tilivuonna yhteensä 37 687 554 euroa, joka ylitti talousarvion noin 400 000 eurolla. Valtionosuudet toteutuivat hyvin lähelle alkupeleistä talousarviota ja toteutuma oli 29 578 896 euroa. Tilikaudella tehtiin muutoksia sekä kunnan tuloveroarvioon, että kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen.

Investointien toteutuma-aste oli koko kaupungin osalta 79 % suunnitelluista investoinneista, mikä heikkeni merkittävästi edellisestä vuodesta (99 %). Erityistä heikkenemistä tapahtui peruskaupungin osalta, jossa suunnitellut investoinnit toteutuivat vain 75 prosenttisesti kun edellisenä vuonna päästiin 97 prosenttiin. Liikelayritysten osalta toteutuma oli talousarviota heikompia mutta parempia kuin peruskaupungilla (toteutumisasheet noin 95 %). Kaupungin suurin investointipäätös kohdistui terveyskeskuksen keittiön saneeraukseen. Kokonaisuutena investointien määrä oli maltillisempi kuin aiempina vuosina.

2.3. Kaupungin tunnusluvuista

Tunnusluvuista merkittävimmät muutokset kokivat ne, jotka ovat vuosikatteen sidottuja. Vuosikatteen suhde poistoihin ja investointien tulorahoitus % heikkenivät merkittävästi edellisestä vuodesta. Vuosikatteen suhde poistoihin kuvaa sitä osuutta poistoista, joka voidaan kattaa vuosikatella. Kun suhdeluku ylittää 100 % vuosikate riittää poistoihin täysimääräisesti. Tilivuonna Keuruun suhdeluku oli heikentyneen vuosikatteen ansiosta vain 64,4 % kun se edellisessä vuonna historian parhaan vuosikatteen vuonna oli peräti 145,4 %. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kuvaa sitä määrää investoinneista, joka voidaan kattaa omalla tulorahoituksella eikä se tilivuonna toteutunut, koska tunnusluku oli 98 %, edellinen vuosi oli hyvä 120 %.

Kaupungin lainakanta kasvoi 1,5 milj. eurolla eli edellisvuoden lainakannan väheneminen jäi toistaiseksi kertaluontoiseksi. Lainamäärä oli vuoden 2021 lopussa 59 239 677 euroa. Lainakanta asukasta kohti nousi edellisestä vuodesta 188 eurolla ollen nyt 6 275 euroa/asukas, koska myös kaupungin asukasluku jatkoi alenemistaan, vaikka vähemmän kuin aiempina vuosina (-45 asukasta). Vuonna 2019 tilinpäätöksen tuli uutena tunnuslukuna lainojen ja vuokratavustuiden määrä ei ole Keuruulla olennaisesti lainavastuita suurempi (6 419 euroa/asukas) koska kaupungilla ei ole merkittävästi vuokrasopimuksiin sidottuja vastuita.

Omavaraisuusaste heikkeni edelleen ja on alempana kuin useaan edelliseen vuoteen, ollen nyt 36,8 %. Tunnusluku tarkoittaa oman pääoman suhdetta taseen loppusummaan eli mitä pienempi tunnusluku sitä enemmän taseen loppusummasta on vierasta pääomaa eli esimerkiksi lainarahoitusta. Heikko omavaraisuusaste kertoo myös talouden vinoutumasta, koska suuren vieraan pääoman varaan ei tervettä kuntataloutta voi perustaa.

2.4. Havaintoja konsernitilinpäätöksestä

Kaupungin konsernitilinpäätöksessä tapahtui olennaisia muutoksia tilikaudella liittyen Keuruun Sähkö -konsernin omistusjärjestelyihin. Keuruun kaupungin

omistus Keuruun Sähkö -konsernista kasvoi lähelle 100 % kun sähköyhtiö osti Fortumin omistamat osakkeet ja osan piensijoittajien osakkeista.

Vaikka järjestelyillä ei kaupungin omaan tilinpäätökseen ollut vaikutusta, konsernitalinpäätöksessä vaikutus oli merkittävä. Omistusjärjestely näkyi konsernitalinpäätöksessä erityisesti konsernin tuloslaskelmassa myyntivoittona ja rahoituslaskelmassa investointimenojen lisäyksenä. Konsernin vuosikate kaksinkertaistui ollen nyt 22,1 milj. euroa (edellisenä vuonna 11,5 milj. euroa).

Konsernin lainakantaan ei omistusjärjestely vaikuttanut koska se rahoitettiin myymällä ja vuokraamalla verkkotoiminnot. Konsernin lainakanta laski edellisestä vuodesta 9 milj. eurolla, mutta on edelleen korkea ja ylittää 100 miljoonan euron rajan. Omistusjärjestely näkyy lainojen ja vuokravastuiden määrässä, mikä puolestaan nousi merkittävästi edellisestä vuodesta, ollen nyt 134,7 miljoonaa euroa. Asukasta kohden Keuruu-konsernin lainasalkku on edelleen korkea 10 716 euroa per asukas ja vuokravastuiden kanssa lainat ja vastuut ovat 14 276 euroa per asukas. Kaupunki kuuluukin valtakunnan kärkipäähän asukaskohtaisella lainasalkullaan.

2.5. Kuntalain mukainen arviointimenettely

Keuruun kaupungin taloussuunnitelma toteutuessaan vie kaupungin kumulatiivisen tuloksen alijäämäiseksi, mikä tulee huomioida talouden tasapainottamista suunnitellessa. Sen vuoksi on tärkeää seurata myös kuntalain mukaisia kriteereitä, jotka ovat kuntalain mukaisen arviointimenettelyn taustalla. Kriteerit muutuivat siten että kuluvana vuonna noudatetaan ensi kerran uusia kriteereitä, joiden pohjana ovat vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätökset. Jotta arviointimenettelyyn joudutaan, tulee kunnan taseessa olla kertynyttä alijäämää, jota ei olla katettu määrääjässä. Uudet kriteerit ovat myös konsernipainotteisia, eikä kaupunkikonsernin taloudellinen tila toistaiseksi ole lähellä arviointimenettelyn kriteeristöä. Ainoastaan konsernin lainat ja vuokravastuut asukasta kohden ylittää reippaasti kuntien keskimääräisen määrän. Seurattavia kriteereitä on kuitenkin useita.

2.6. Yhteenveto

Kaupungin tappiollinen tilinpäätös oli osaltaan seurausta koronakustannuksista, joita valtio ei täysimääräisesti korvannut ja toisaalta Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä langenneet alijäämät, jotka tulivat ja tulevat vuonna 2022 jäsenkuntien maksettaviksi. Vaikka hyvinvointialueiden perustaminen vuonna 2023 saa aikaan historiallisen muutoksen kuntien toimintaympäristössä, kunnille jää paljon tehtävää oman uuden toimintaympäristönsä rakentamisessa ja sen talouden tasapainottamisessa. Tulevien vuosien tilinpäätöksiä on vaikea tämän vuoksi ennakoida, mutta vaikka sosiaali- ja terveystoimen tehtävät siirtyvät pois kuntien vastuulta, sosiaali- ja terveystoimen rakennukset ja niihin mahdollisesti sidotut lainat jäävät toistaiseksi kuntien vastuulle.

Kaupungin tilikauden toimintatuotot kasvoivat pääosin koronatuojien ansiosta, toimintamenojen kasvu oli myös suurta. Erityisesti henkilöstömenojen voimakas kasvu on huolestuttavaa, koska henkilöstömäärä ei kasvanut suhteellisesti samalla määrällä. Kaupungin talous ei ole tasapainossa ja taloussuunnittelukausille ennakoitua alijäämät vievät kaupungin kumulatiivisenkin talouden hyvin kriittiselle alueelle. Vaikka Keuruu-konsernin tilanne ei vielä ole kriittinen, kau-

pungin tulee noudattaa tarkkaa taloudenhoitoa ja erityisesti tulorahoituksen riittävyteen tulee kiinnittää huomiota. Uudella valtuustolla onkin vaativa tehtävä vaalittavanaan.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että Keuruun kaupunki vihdoin käynnistää kunianhimoisen talouden tasapaino-ohjelman, joka katsoo rohkeasti tulevaisuuteen eikä sulje silmiään rakenteellisiltakaan muutoksilta. Tasapainoinen talous takaa, että Keuruu onnistuu olemaan houkutteleva keskisuomalainen kaupunki jatkossakin. Kaupunki, jossa on tekemisen meininki, omaa myös tyytyväisimmät asukkaat.

2.7. Korot nousevat

Ekonomistit OP Ryhmästä ja Nordeasta arvioivat, että korot nousevat 1,5-2 prosentin tuntumaan vuoden parin sisällä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, ovatko Keuruun kaupunki ja liikelaitokset varautuneet näihin nousuihin. Yhden prosentin nousu kaupungin taloudessa aiheuttaa konsernitasolla yli miljoonan euron lisäkulut ja kaupungin osalta noin 600.000 euroa vuositasolla.

Yhden prosentin koronnousu aiheuttaa enemmän menoja kuin yhden prosentin veronkorotus tuo tuloja.

3. Keuruun kaupungin toiminta vuonna 2021

3.1. Kaupunginjohtajan vaihtuminen ja viranhaltijamuutoksia

Loppuvuodesta 2020 Keuruun kaupungin johdon ja johtavien viranhaltijoiden väliltä katosi avoin vuorovaikutus, mistä seurasi luottamuspula kaupunginjohtaja Hannu Marsia kohtaan. Tämän johdosta Mars irtisanoutui virastaan 25.1.2021. Hallintosäännön mukaisesti kaupunginjohtajan sijaiseksi nousi talousjohtaja Tero Mäkelä. Marsin eronpyyntö käsiteltiin 15.2.2021 kaupunginvaltuustossa, joka hyväksyi hänen virkasuhteensa päättyväksi 31.3.2021.

Tämän jälkeen kaupunginhallitus julisti avoimeksi tulleen kaupunginjohtajan viran haettavaksi 12.3.2021 mennessä. Valintaa varten asetettiin työryhmä, johon nimettiin puheenjohtajaksi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Markku Puro ja jäsenet Onni Haapala, Emilia Koikkalainen, Harri Oksanen ja Riikka Paananen sekä vs. kaupunginjohtaja Tero Mäkelä ja henkilöstöjohtaja Tarja Ojala. Maaliskuun lopulla valtuusto nimesi Tero Mäkelän hoitamaan kaupunginjohtajan avointa virkaa 1.4.2021 alkaen aina siihen saakka, kunnes uusi kaupunginjohtaja aloittaa tehtävässä.

Määräaikaan mennessä virkaa haki 18 henkilöä, ja siihen antoi suostumuksensa kaksi. Hakijoista 19 täytti asetetut kelpoisuusvaatimukset. Heistä kutsuttiin valintatyöryhmän haastatteluun kahdeksan henkilöä, joista kuusi haastatettiin vielä toistamiseen. Valintatyöryhmä päätti haastattelujen jälkeen, esitellään kaupunginhallitukselle neljä hakijaa: Taru Jussilan, Toni Leppäsen, Noora Pajarin ja Matti Tuonosen, joista viimeksi mainittu veti kuitenkin suostumuksensa pois ennen 12.4. pidettyä hallituksen kokousta. Kaupunginhallitus päätti siten valintatyöryhmän esityksestä esitellä kolme muuta hakijaa valtuutetuille seminaarissa 20.4.2021, jolloin valtuutetuilla oli mahdollisuus esittää hakijoille kysymyksiä suorassa Teams-esittelyssä/haastattelussa. Valintatyöryhmä ei tehnyt kaupunginhallitukselle esitystä, kenet virkaan pitäisi valita.

Kaupunginjohtajan vaali käytiin valtuuston kokouksessa 26.4.2021. Ennen vaalitoimitusta todettiin vielä, että kaupunginjohtajan virkaan oli antanut suostumuksensa myös Keuruun kaupungin hallintojohtaja Sari Karhu, kun taas Äänekosken kaupunginjohtaja Matti Tuononen oli vetänyt omansa pois. Suljetussa lippuäänestyksessä Noora Pajari sai 23 ääntä, Taru Jussila 9 ääntä ja Toni Leppänen 3 ääntä. Koska Multian kunnanjohtaja, YM Pajari sai vaalissa yli puolet annetuista äänistä, hänet valittiin Keuruun uudeksi kaupunginjohtajaksi jo ensimmäisellä kierroksella. Noora Pajari otti viran vastaan 31.5.2021 ja aloitti uudessa tehtävässään 1.8.2021.

Talusojohtaja Tero Mäkelä eläköityi kesällä ja uudeksi talouspäälliköksi nimitettiin Janne Karaus. Talouspäällikkö Karaus irtisanoutui 2.12.2021. Uusi talouspäällikkö Jari Jaakkola valittiin virkaansa 12.1.2022.

3.2. Perusturvapalvelut

3.2.1. Perusturvalautakunta

Keski-Suomen hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.7.2021. Keuruun perusturva-johtaja siirtyi väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäviin osa-aikaisesti 1.8.2021.

Perusturvalautakunnan toimintakate oli -42 390 105 € ja poikkeama talousarvioon oli -1 964 225 €. Toteuma oli 104,9 %.

Perusturvan korona-avustukset 116 943,67 € vuodelle 2021 kirjattiin hallinnon kustannuspaikalle.

3.2.2. Sosiaalitoimen hallinto

Sosiaalitoimen hallinnon toimintakate oli -71 815€ ja poikkeama talousarvioon oli 115 665 €. Toteuma oli 38,3 %.

3.2.3. Sosiaalityö

Sosiaalityön toimintakate oli -5 680 041 € ja poikkeama talousarvioon oli -238 341. Toteuma oli 104,4 %.

3.2.4. Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelujen toimintakate oli -1 409 696 € ja poikkeama talousarvioon oli 137 404 €. Toteuma oli 91,1 %.

Työttömyys väheni 12,6 %:sta 10,4 %:iin, nuorilla 59 henkilöstä 47 henkilöön.

3.2.5. Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden toimintakate oli -10 448 156 € ja poikkeama talousarvioon oli -261 286 €. Toteuma oli 102,6 %.

Vuotta 2021 kuormitti edelleen koronapandemia. Pandemian torjuntaan käytettiin huomattavasti aikaa ja suojautumisesta syntyi kustannuksia.

Keuruun väestön ikääntyminen sekä mahdollinen hoitoon pääsyn viivästyminen näkyy kasvaneena palvelutarpeena vanhuspalveluissa. Vanhuspalveluihin perustettiin yhdeksän uutta hoitajan tointa, jotta pystyttiin vastaamaan vanhuspalvelulain mukaisiin henkilöstömitoituksiin.

Kotihoidon tavoitteena oli, että 60 % työtunneista ollaan välittömässä asiakastyössä. Toteuma oli 52 %.

3.2.6. Perusterveydenhuolto

Seututerveyskeskuksen suunniteltu liikevaihto oli 39 miljoonaa euroa ja toteutunut liikevaihto ole 39,3 miljoonaa euroa.

Keuruu maksoi seututerveyskeskuksen palveluista 9,79 miljoonaa euroa. Seututerveyskeskus tuotti keuruulaisille omana toimintana yhteensä 78 576 suoritusta eli käyntiä tai hoitovuorokautta.

Koronakorvauksia perusterveydenhuollon koronatestauksista, koronarokotuksista ja hoidosta haettiin ja saatiin valtiolta 1 009 680 euroa.

Perusterveydenhuollon toimintakate oli -10 042 930 € ja poikkeama talousarvioon oli 249 180 €. Toteuma oli 97,6 %.

Suurin muutos oli avohoidossa, jossa oli muutosta edellisvuoteen 19,2 %.

3.2.7. Erikoissairaanhoito

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnan volyyymiin vaikutti kauttaaltaan koronapandemia. Hoitopäivien määrä väheni edellisvuoden tapaan. Hoitopäiviä korvaavien käyntien määrä lisääntyi hoitokeskuksessa, jossa toimintaa lisättiin ja vastaavasti voitiin vähentää vuodeosastoilla hoitoa.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ostot ylittivät budjetin 287 526 eurolla. Keuruun kaupunki hävisi hallinto-oikeudessa riidan mielenterveysasiakkaan hoidosta, mistä aiheutui 300 065 euron lisäkustannukset vuodelle 2021.

Valtio korvasi erikoissairaanhoidosta aiheutuneet koronakustannukset täysimääräisesti. Keuruun kaupungin kustannukset olivat 45 226 euroa.

Erikoissairaanhoidon toimintakate oli -14 737 467 € ja poikkeama talousarvioon oli -2 024 847. Toteuma 115,9 %.

3.3. Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunnan toimintakate oli -18 068 468 € ja poikkeama talousarvioon oli 74 042, toteuma 99,6 %.

3.3.1. Sivistystoimen hallinto

Sivistyslautakunnan vastuualueelle kuuluvat varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta, esi- ja perusopetus, toisen asteen koulutus, kirjastot sekä joukkoliikenne. Peruskouluilla on omat koulukohtaiset johtokunnat, sen sijaan Keuruun yhteiskoulun yläkoululla ja lukiolla on yhteinen johtokunta.

Sivistyslautakunnalla oli vuonna 2021 yhteensä 20 kokousta, joista 11 julkista ja 9 salaista. Kaikkia salaisia kokouksia ei ilmoitettu kaupungin nettisivuilla.

Sivistystoimessa merkittävimmiten toiminnoiksi ja asioiksi nousivat v. 2021 mm. varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvityskäytännöt liittyen tartuntatautilain mukaisesti koronakaranteeneihin, osa-aikaisen koulupsykologin viran perustaminen, kehitysvammaisten aamu- ja iltapäivätoiminta siirto perusturvasta sivistystoimeen ja Keuruun valikoituminen kaksivuotisen esiopetuskokeilun verrokkikunnaksi.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kehittämiseksi saatiin erilaisia avustuksia, joiden avulla on mm. pystytty järjestämään tukea sitä tarvitseville oppilaille, tuettu koulujen kerhotoimintaa, edistetty varhaiskasvatuksen positiivista diskriminaatiota eli myönteistä erityiskohtelua, avustettu liikunnallisen elämäntavan kehittämistä paikallisesti, toteutettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä ja laadun kehittämistä sekä pyritty tasoittamaan koronapandemian vaikutuksia. Avustuksia saatiin yhteensä 1 066 806 €, josta omarahoitusosuus oli 206 579 €.

Sivistystoimen hallinnon toimintakate oli -252 450 € ja poikkeama talousarvioon 94 010, toteuma 72,9 %.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet on pääosin saatu toteutettua, mutta osa toimenpiteistä on osittain kesken.

3.3.2. Varhaiskasvatus

Valtakunnallinen koulutetun henkilöstön vaje päiväkotiryhmissä näkyi myös Keuruulla. Kaikkiin vakituisesti täytettäviin toimiin ei saatu kelpoisuusvaatimukset täyttäviä hakijoita, minkä vuoksi määräraakaisten työntekijöiden määrä oli suuri. Kaikille alle kouluikäisille pystyttiin kuitenkin järjestämään varhaiskasvatusta varhaiskasvatuslain mukaisesti. Keuruun keskustan kunnallisten päiväkotien esiopetus keskitettiin syksyllä Aurinkolinnaan yhden päiväkodin lakkautussuunnitelman vuoksi.

Varhaiskasvatuksen hankkeiden kautta (varhaiskasvatuksen positiivinen diskriminaatio, varhaiskasvatuksen tasa-arvo sekä varhaiskasvatuksen korona-avustus) pystyttiin palkkaamaan ryhmiin lisäresursseja vastaamaan erityisesti lasten yksilöllisiin tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksen osalta toimintakate oli -4 972 323 ja poikkeama talousarvioon oli 103 447, toteuma 98,0 %.

Strategiaa tukevat toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet tai käynnissä. Varhaiskasvatuslain muutos kolmiportaisesta tuesta (yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki) astuu voimaan 1.8.2022.

3.3.3. Perusopetus

Nykyisten opetussuunnitelmien keskiössä on pedagogisen toimintakulttuurin muutos perinteisten toimintatapojen ja digitalisaation monipuolisen hyödyntämisen kautta. Jokainen koulu laatii opetussuunnitelman pohjalta vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelman, jolla tarkennetaan ja painotetaan koulun lukuvuositaita toimintaa.

3.3.3.1. Peruskoulut

Keväästä 2020 alkaen koulujen toimintaan on vaikuttanut koronapandemia ja sen mukanaan tuomat rajoitukset ja uudet ohjeistukset. Karanteeni- ja erityislanteissa opetusta on annettu oppilaille etäopetuksena, minkä lisäksi koulun ulkopuolista ja osittain sisäistä yhteistoimintaa ei ole pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Kokonaisia kouluja ei ole suljettu koronatartuntojen tai -altistumisten vuoksi.

3.3.3.2. Oppilashuolto

Oppilashuollon ohjausryhmä päivitti vuosille 2022-2024 kehittämiskohteensa, joita ovat osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen, vaativan erityisen tuen oppilaat, liikunnan lisääminen päiväkotij- ja koulupäivään, kiusaamisen ehkäiseminen ja tunnetaitojen vahvistaminen. Kouluilla on pyritty kiinnittämään huomiota varhaiseen tukeen ja avoimeen yhteistyöhön perheiden ja muun palveluverkon kanssa.

3.3.3.3. Erityisopetus

Erillishakujen kautta saatujen erityisavustusten kautta on pystytty palkkaamaan kouluihin resurssiopettajia (keskimäärin 4 henkilöä/lukuvuosi) sekä koulunkäynninohjaajia (keskimäärin 4 henkilöä/lukuvuosi), joiden työpanos näkyy ennen kaikkea ennalta ehkäisevässä ja varhaisessa puuttumisessa ja tukemisessa.

3.3.3.4. Henkilöstö

Kouluilla oli haasteita sijaisten saamisessa. Vakituisiin virkoihin ja toimiin saatiin pääasiassa hakijoita, mutta määräaikaisiin tehtäviin oli paikoitellen vähän tai ei lainkaan kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita.

3.3.3.5. Talousarvion ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

Perusopetuksen toimintakate oli -10 553 257 ja poikkeama talousarvioon -68 157, toteuma oli 101,6 %

Strategiaa tukevien toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin tehty tai käynnissä. Oppilaiden tuen asiat ovat osittain kesken, mistä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto antoi 24.2.2022 sivistystoimelle huomautuksen vastaisen varalle riittävän, tarvetta vastaavan oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseksi oppilaalle ja tuen täytäntöönpanoon liittyvän suunnitelman laatimiseksi perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

3.3.4. Koulutus

Pyrkimyksenä on järjestää, kehittää ja monipuolistaa Keuruun seutukunnalla joustava toisen asteen koulutus yhteistyössä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa seudun tarpeita entistä paremmin palvelevaksi. Koulutuksessa ja osaamisen tuottamisessa on rakennettu yleissivistävän lukiokoulutuksen, myös koko maakunnan lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, aikuiskoulutuksen, vapaan sivistystyön, korkeakouluopetuksen, TE-palveluiden, kehittämissihtien ja seudullisen elinkeinoelämän sekä muiden sidosryhmien välistä yhteistyötä entistä toimivammaksi. Toiminnassa huomioidaan yksilöiden henkilökohtaiset opinpolut väylänä ammattiin tai jatko-opintoihin yksilöllisen opetussuunnitelman ja ohjauksen avulla. Tämä rakenne käsittää sekä putoamisriskissä olevat, että useamman tutkinnon suorittamisesta kiinnostuneet opiskelijat.

3.3.4.1. Toisen asteen opiskelu

Keuruun yhteiskoulun lukio tarjoaa yhteistoimintakursseja Gradia Jyväskylän, kansalaisopiston ja musiikkiopiston kanssa ja tarvittaessa niitä ostetaan myös koulutusta tarjoavilta yrityksiltä. Lukiossa toimii myös kilpaurheilulinja, joka mahdollistaa lajivalmennuksen ja lukio-opiskelun yhdistämisen.

Ammatillista koulutusta järjestettiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian sopimusyhteistyön myötä. Gradia Jyväskylä järjesti Keuruulla sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon johtavaa lähihoitaja ja hoivaan painottuvaa puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkintokoulutusta. Gradia toteutti myös oppisopimuskoulutusta ja täsmäkoulutusta yritysten ja yhteisöjen kanssa. Yhteistyötä laajennettiin myös Saskyn kanssa ja keväälle 2022 on suunnitteilla eri ammatillisten opintokokonaisuuksien toteuttamista paikallisesti Keuruulla.

3.3.4.2. Toisen asteen koulutuksen kehittäminen

Kehittämisen keskeisin ja tärkein painopistealue oli uudessa opetussuunnitelmassa ja arjen hyvinvoinnissa. Lukion uusi opetussuunnitelma otettiin Keuruulla käyttöön 1.8.2021. Lukioon suunniteltiin yhdessä Keulinkin kanssa uusi yrittäjyyslinja, joka on suunniteltu alkavaksi syksyllä 2022. Lukiossa on myös liikuntalinja (ent. kilpaurheilulinja). Molemmat ovat mukana kevään 2022 yhteishaussa.

Vuonna 2021 jatkettiin yhteistyötä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Gradian oppilaitosten kanssa, mikä on mahdollistanut lukio-ammattillinen koulutus –yhdistelmä tutkintojen suorittamisen lähes kaikilla ammattialoilla. Keuruun yläasteen ja lukion aineenopettajat vastasivat puolestaan yleissivistävissä oppiaineissa Gradian Keuruulla toteutettavan koulutuksen yhteisten tutkinnon osien opetuksesta. Lisäksi ammatillisen koulutuksen opinto- ja nivelvaiheen ohjausta järjestettiin yhteistyönä Keuruun kaupungin ja Gradian välillä. Yhteistyötä on tarkoitus kehittää edelleen varsinkin harjoittelupaikkojen ja työelämässä tapahtuvan oppimisen osalta vahvistamaan opiskelijoiden sijoittumista Keuruulle valmistumisen jälkeen. Keväällä 2021 toteutettiin yhdessä Petäjäveden, Saarijärven ja Jämsän lukioden sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa korkeakouluviikko. Lukiolaiset voivat lisäksi suorittaa avoimen yliopiston ja avoimen korkeakoulun kursseja, jotka kelpuutetaan opiskelijoiden lukiosuorituksiksi. Koulutus-tulosalueella toimii moniammatillinen toisen asteen hyvinvointiryhmä. Ryhmä tehtävänä on parantaa arjen hyvinvointia.

Keuruun lukiossa jatkettiin Liikkuva opiskelu –toimintaa. Tavoitteena on liikunnallistaa koulun toimintakulttuuria kehittämällä oppimis- ja liikkumisympäristöjä sekä kouluttamalla opiskelijoista vertaisliikuttajia koko koulu yhteisöön. Oppimisympäristöjen tärkeimpänä kehityskohteena olivat seisomapöydät opettajille ja opiskelijoille. Liikkuva opiskelu -hanke jatkuu edelleen jatkohankkeiden muodossa.

Keuruun lukioon v. 2019 perustetun oman kurssikirjalainaamon toiminta oli aktiivista.

3.3.4.3. Muu koulutuksen kehittämistoiminta

Avointen korkeakouluopintojen tarjoamista jatkettiin vuonna 2021 yhteistyössä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa. Keuruulla toteutui sosiaalityön sekä erityispedagogiikan perusopintokokonaisuudet. Avoimen yliopiston kanssa suunniteltiin lisäksi kasvatustieteiden perusopintoja, jotka käynnistyivät etäpainotteisesti vuoden 2021 alussa. Valtakunnallinen Ohjaamo-toiminta päättyi keväällä

2021. Tietoteknologian hyödyntäminen, siihen kannustaminen ja sen kehittämisen jatkuu.

Toimintakate oli -1 552 747 ja poikkeama talousarvioon 108 663, toteuma 93,5 %.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet on pääosin tehty.

3.3.5. Kirjastopalvelut

Sähköisellä ja omatoimisella asiointilla oli kasvava rooli kirjaston toiminnassa. Kirjastotoiminnan keskeiset tunnusluvut nousivat koronasulkuvuoden jälkeen normaalille tasolle lukuun ottamatta kävijöiden ja tapahtumiin osallistuneiden määriä. Suurimman osan vuotta yleisötilaisuuksien järjestäminen oli tiukasti rajattua ja asiakkaiden koronahuoli rajoitti heidän asiointiaan ja osallistumistaan. Myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kärsi osittain koronakriisistä.

Toimintakate oli -737 691 ja poikkeama talousarvioon -5 921, toteuma 100,8 %.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet osin siirtyivät. Pandemiarajoitukset estivät osin mediakasvatuksen kehittämisen osana sivistyspalveluiden mediakasvatushanketta. Hankkeen pilotit toteutetaan vasta keväällä 2022. Talouden tasapainottamisohjelman uudelleenarvioinnin vuoksi myös palvelurakenneselvityksen laatiminen siirtyi. Sivistyslautakunta käsittelee asian keväällä 2022.

3.3.6. Opistolautakunta

Toimintakate oli -1 035 867 ja poikkeama talousarvioon 17 143, toteuma 98,4 %.

Lautakunta piti vuoden aikana viisi kokousta.

3.3.6.1. Opistojen hallinto

Tavoitteet toteutuivat pääosin strategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden osalta. Mm. digitaalinen yhteydenpitoalusta otettiin käyttöön, tosin sen laajempi käyttöönotto on vasta alkamassa. Erityisesti musiikinopetuksessa kehitettiin joustavia opetusmenetelmiä: soitonopetusta annettiin etäopetuksena yksilöllisen tarpeen mukaan esim. oppilaan ollessa karanteenissa. Lasten ja nuorten käsityökoulutoiminta ei käynnistynyt ”harrastamisen Suomen mallin” maksuttomien kerhojen ajaessa kiinnostuksessa edelle.

3.3.6.2. Kansalaisopisto

Keuruun kansalaisopisto on yleissivistävää koulutusta järjestävä vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi järjestämällä jatkuvan oppimisen periaatteen pohjalta paikallisten tarpeiden mukaan oppimismahdollisuuksia lapsille, aikuisille ja varttuneille. V. 2021 se toimi kolmen kunnan alueella yhteensä 50 eri toimipisteessä.

3.3.6.3. Musiikkiopisto

Musiikkiopiston julkisten musiikkitilaisuuksien määrä jäi tavallista vähäisemmiksi koronapandemian vuoksi. Kevätkauden tilaisuudet toteutuivat oppilaitoksen sisäisinä tilaisuuksina.

3.3.7. Vapaa-ajan lautakunta

Koronapandemia vaikutti merkittävästi vapaa-ajan toimintoihin. Toimintaa muokkaamalla ja priorisoimalla rajoitusten mukaisesti saatiin kuitenkin aikaan toiminnallisesti hyvä vuosi. Esimerkiksi useita isojakin lasten ja nuorten ulkoilutapahtumia saatiin toteutettua pienin muutoksin. Koronasta johtuvia säästöjä ja toisaalta tulonmenetyksiä tuli jonkin verran lähinnä uimahallista.

Vapaa-ajan lautakunta kokoontui viisi kertaa ja se piti kolme iltakoulua.

3.3.7.1. Liikuntapalvelut

Uimahallin asiakasmäärä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Koronapandemia kuitenkin vähensi kävijöitä ja tuloja normaalivuoteen verrattuna. Koululaisille suunnattu Suomen harrastamisen mallin mukaisen Hurahda harrastamaan -hankkeen kautta järjestettiin syksyllä 23 kerhoa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

3.3.7.2. Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toiminnassa keskeisinä toimintamuotoina olivat toiminta nuorisotiloissa, nuorten itsenäistymisen, kasvun ja yhteisöllisyyden tukeminen sekä nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistaminen.

Koronapandemia vaikutti avustuksien hakuun, kun osa toiminnoista oli tauolla ja tapahtumia järjestettiin vähemmän.

3.3.7.3. Kulttuuripalvelut

Kulttuuriopetussuunnitelma päivitettiin ja siihen lisättiin varhaiskasvatuksen kokonaisuus. Kulttuuritoimijoiden yhteistyönä toteutettiin kulttuurimatkailuesite Kiehtovaa vanhaa Keuruuta ja merkittiin kulttuurikohteet QR-koodeilla. Taiteen edistämiskeskus myönsi 30 000 euron avustuksen julkisen taideteoksen hankintaan Keuruun kulttuurisatamaan. Koronan vuoksi tapahtumatuotanto oli suurimman osan vuodesta keskeytyksissä.

3.3.7.4. Matkailupalvelut

Helmikuussa aloitettiin vuoden kestävä matkailusihteerin hallinnoima ja koordinoima ja Keski-Suomen liiton rahoittama Keuruun matkailun toimijat –markkinointihanke. Keuruun matkailutoimi on mukana aiempien hankkeiden lisäksi marraskuussa alkaneessa Matkailun Maakuntakolmiossa.

3.3.7.5. Talousarvion ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

Vapaa-ajan palveluitten toimintakate oli -1 646 763 ja poikkeama talousarvioon oli 153 987, toteuma 91,4 %.

Strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vaihtelevasti. Nettisivujen käyntikerrat nousivat 10 %, mutta harrastekalenterin käyttö vähentyi, osittain koronan vähentäessä ohjattuja harrastuksia. Koronasta kärsi eniten kulttuuritoimen kulttuuriopetussuunnitelma, josta vain puolet pystyttiin toteuttamaan. Kuntalaisille ja matkailijoille tehtiin tutuksi kulttuuri- ja luontoretkeilyn ajankohtaisia mahdollisuuksia vuodenaikojen mukaan somessa, netissä ja painettuna. Aktiiviteettien ja tapahtumien markkinoinnissa otettiin käyttöön Keuruu Today viikko-ohjelmakalenteri, joka sai hyvän vastaanoton.

3.4. Tekniset palvelut

Vuoden 2021 talousarviossa investointiin oli varattu 50 000 € kaupungin talon uudelleen järjestelyn suunnitteluun.

Teknisten palvelujen kunnallistekniikan kaavateiden, ympäristökohteiden ja muiden mittavien investointien työsuunnitteluun varattu rahaa 2021 talousarviossa, sisältäen useita katuosuuksia. Tarkastuslautakunta ei löytänyt tietoa, miten investoinnit ovat toteutuneet.

Tekniset palvelut on kartoittanut kaupungin hallintokuntien tilatarpeet suunnittelukaudelle 2021-2024.

Hallintokuntien näkemykset ja toteuttamismahdollisuudet ja aikataulu on arvioitu tuottamisen ja järjestämisen näkökulmista. Myös ennusteet tulo ja menokehityksestä on huomioitu.

Varsinainen toimenpideohjelma on laadittu teknisien palvelujen toimesta. Haapamäen ala-aste, asuintalo ja päiväkotien lvi-tekniikkaa on selvitelty.

Lvi-muutostyöt on kilpailutettu. Haapamäen ala-aste on purettu. Avustushakemus Matalasaaren ruoppauksesta on käsitelty ja saatu ELY -keskukselta lausunto, ettei ole estettä.

Teknisen lautakunnan alaisten toimien vuosikolmannes on toteutunut suunnitellun mukaisesti.

Valtuuston 22.3.2021 § 12 hyväksymän kiinteistöohjelman mukaisia toimenpiteitä on valmisteltu. Myös samalta jaksolta talvikunnossapito on toteutunut suunnitellusti.

Pelastustoimen budjetti on toteutunut etupainotteisesti.

Teknisen lautakunnan käyttötalousbudjetti on toteutunut ensimmäisen vuosi kolmanneksen aikana 33,91 prosenttisesti, kun vertailuprosentti on 33,33.

Pelastuslaitoksen toimintaan kaupunki esitti talousarvioon 2021, että Keuruun paloasemalle sijoitettu p+p (kaksi perustason koulutuksen saanutta henkilöä) ambulanssi poistettaisiin ja Petäjäveden paloasemalle sijoitettu p+p vaihdettaisiin h+p (hoitotason ja perustason koulutuksen saanut henkilö) ambulanssiksi.

Tekniset palvelut on laatinut kustannusarvion tilapalvelun varikon siirrosta Einari Vuorelan tien varresta Yliahon teollisuusalueelle.

Keuruun runkoreittihankkeelle on saatu ELY-keskukselta avustus. On tarkoitus suunnitella ja toteuttaa Keuruulla runkoreitti ja runkoreitin opasteet. Lisäksi avustus käyttötarkoitukseen lukeutuu Kurkisaaren reittiyttyden toteuttaminen.

Yksityisteiden avustukseen oli varattu 110.190 euroa vuodelle 2021. Avustuksia myönnettiin yhteensä 108 376 euroa. Avustuksen luokitus perustuu ELY-keskuksen antamiin ohjeisiin.

3.5. Hallintopalvelut

Keskushallinnon sisäisten palvelutarpeiden kartoitus ja palvelurakenteiden uudistaminen on käynnistetty. Kaikki toimielimet ovat siirtyneet sähköisiin kokousmateriaaleihin. Sähköiset allekirjoitukset ovat toteutuneet osittain.

3.5.1. Henkilöstökertomus

Keuruun kaupungin Henkilöstökertomus 2021 on osittain laadittu Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n uuden suosituksen ”Henkilöstövoimavarojen arviointi – suositus henkilöstökertomuksen laadintaan” mukaisesti.

Henkilöstökertomuksen sisältöä on tarkoitus kehittää ja laajentaa vuoden 2022 aikana Keuruun kaupungin strategiatyön ohessa.

Sairaspoissaolopäivät yhteensä ovat vähentyneet vuodesta 2019 lukien. Vuonna 2019 poissaolopäiviä oli 14.411 kun vuonna 2021 niitä oli 10 615. Myös sairaspöissaolopäivät/henkilö ovat pienentyneet. Vuonna 2019 sairastettiin 20,3 päivää ja vuonna 2021 luku oli 15,1.

Palkkamenot nousivat edellisestä vuodesta 6,7 % noin 2,4 miljoonaa euroa, ollen 30 277 316 euroa.

Vuoden 2021 lopussa Keuruun kaupungin palveluksessa oli 971 henkilöä.

3.6. Kaavoituspalvelut

Toimialan tehtävänä on maa- ja kaavoituspolitiikan keinoin edistää kaupungin kestävä ja pitkäjänteistä yhdyskuntarakenteen kehittämistä.

Toimiala vastaa:

- maan hankinnasta ja luovutuksesta
- maankäytön suunnittelusta
- paikkatiedoista ja kartta-aineistoista
- mittaustehtävistä

Talousarvion toimintakate oli -194 990 € ja tilinpäätös oli -111 516 € eli poikkeama oli 83 474 €. Toteuma oli 57,2 %.

Toteumaa selittää se, että keskustan osayleiskaavan luonnoksen valmistuminen siirtyy resurssipulan vuoksi ja Ketvelrannan asemakaava ei toteutunut. ELY vaatii lisäselvityksiä sairaalarakennuksen suojelusta ja hanke saattaa raueta.

3.7. Keuruun Vesi liikelaitos

Keuruun Vesi liikelaitos on ollut voitollinen viime vuonna. Kuitenkin tulos olisi vieläkin parempi, jos ulkopuoliset urakat olisi kilpailutettu.

3.7.1. Keuruun Vesi liikelaitoksen tilinpäätös vuodelta 2020

Keuruun Vesi liikelaitoksen tilikauden 2021 liikevaihto 1.901.997,91 €. Tilikauden tulos oli alijäämäinen 7.583,28 €. Tilikauden aikana saatiin loppuun pääinvestointi Jaakonsuon jätevedenpuhdistamo, jonka osuus investointimenoista 1.266.834 €. Kokonaisinvestointimenot olivat 1.293.008 €. Lainapääomaa on 1 325 000 € kaupungilta.

3.7.2. Lehtiniementie 5 / vesivahinko

Lehtiniementie 5:n alin viemäröity lattiakorkeus on mitattujen korkojen mukaan tasossa +107,68 ja vesilaitoksen runkoviemärin putken lakikorkeus on +107,21. Padotuskorkeutta on näin ollen vain +470 mm, jolloin sopimuksen mukainen vähimmäispadotuskorkeus jää 530 mm vajaan. Lehtiniementie 5:ssä ei ole padotusventtiiliä tai padotusventtiilikaivoja.

Kokouksessa esitetyn päätösehdotuksen mukaan Keuruun Vesi liikelaitos ei osallistu Lehtiniementie 5 vesivahingon kustannuksiin. Perusteena tähän on se, että kohteen viemäriliityntä on rakennettu vastoin laitoksen toimitusehdoissa mainittua minimi padotuskorkeutta 1 000 mm. Kohteessa toteutuu 610 mm padotusta, mikä todettiin 15.4.2021. Kohteessa on tapahtunut aikaisemminkin viemärin ylivuotoa ja omistajataho ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin.

Tarkastuslautakunta kehottaa vesilaitosta tehostamaan viemäriverkoston kunnostamista, koska Jaakonsuon puhdistamoa kuormittaa sinne tulevan verkoston huono kunto.

3.7.3. Keuruun Vesi liikelaitoksen talousarvio vuodelle 2022

Laaditun talousarvion liikevaihto perustuu noin 410 000 m³ veden myyntiin, Multian jätevesien ja sako- ja umpikaivolietteen käsittelyyn sekä perusmaksuihin, jotka ovat 26,9 % vesimaksuista. Tuloslaskelman TA 2022 liikevaihto on 1 980 360 €. Kaupungin perustamisvaiheessa asettamasta peruspääomasta maksetaan korkoa kaksi ja puoli (2,5 %) prosenttia eli 63 920 €.

Maksuvalmiuden muutokseen varaudutaan palauttamalla kaupungille lainattua pääomaa 100 000 €.

3.7.4. Keuruun Vesi liikelaitoksen investointisuunnitelma vuodelle 2022

Keuruun Vesi liikelaitoksen 2022 taloudessa on varauduttu 525 000 € investointimenoihin.

3.7.5. Keuruun Vesi liikelaitoksen lainajärjestelyt

Talospalvelujen ja liikelaitoksen kesken on neuvoteltu seuraava lainajärjestely: joulukuussa 2021 tilapäislainasta (700 000 euroa) lyhennetään 325 000 euroa jäljelle jäävästä tilapäislainasta (375 000 euroa) ja entisestä pitkäaikaisesta lainasta (625 000 euroa) yhdistetään yksi pitkäaikainen laina 1 000 000 euroa. Laina-aika on 10 vuotta, lyhennykset neljännesvuosittain ja korko Euribor 3 kk + 0,30 %.

Keuruun Vesi liikelaitoksessa tulevien hankintojen kilpailutusta tulee tarkastuslautakunta tarkasti seuraamaan, että noudatetaan hankintalakia ja Keuruun kaupungin hankintaohjetta. Kynnysarvo ei ole vain vuoden sisällä oleva kauppa,

vaan koko valtuustokauden toimiaika (4v) ja tästä yhteenlaskettu summan ei saa ylittyä (63 000 €).

3.8. Keuruun vuokra-asunnot liikelaitos

Keuruun Vuokra-asunnot liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, joka omistaa, tuottaa ja ylläpitää omistamiaan vuokra-asuntoja Keuruun kaupungissa sekä tuottaa erikseen yksilöitäviä asuntoimen palveluita, kuten ARA-asuntojen asukasvalintojen valvontaa. Liikelaitos hoitaa tehtäviään liiketaloudellisia periaatteita noudattaen.

Liikelaitosta johtaa johtokunta, joka kokoontui tilivuonna kolme kertaa.

Vuosi 2021 on ollut poikkeuksellinen asuntojen kysynnän suhteen. Käyttöaste on saatu nostettua viisi prosenttiyksikköä edellisvuodesta 93 prosenttiin. Tilikauden tulos oli 14 771,94 euroa. Taseen loppusumma oli 6 941 115,60 euroa. Lainoja lyhennettiin 455 600 euroa ja uutta lainaa otettiin Keuruun kaupungilta 350 000 euroa.

Asuntojen peruskorjauksien tavoite saavutettiin. Vuonna 2021 peruskorjattiin 15 asuntoa.

Taloudelliset riskit kasvavat koronnousun myötä.

Liikelaitoksen johtokunta on tehnyt päätöksen jo 9.12.2020 yhtiöittämisselvityksen käynnistämisestä.

3.9. Kehittämissyhtiö Keulink Oy

3.9.1. Tavoitteet

Yhtiöjärjestyksensä mukaan Kehittämissyhtiö Keulinkin tarkoituksena on Keuruuseudun elinkeinoelämän ja elinvoiman edistäminen sekä alueen tuotantorakenteen monipuolistaminen yhteistyössä Keuruun kaupungin, seudun yritysten sekä muiden elinvoimaa kehittävien ja rahoittavien yhteisöjen kanssa.

Keuruun kaupunkistrategiassa 2018-2021 yhdeksi päämääräksi oli nimetty ”työllä lisää elinvoimaa”. Keinoiksi tämän päämäärän saavuttamiseksi esitetään 1) yrityksillä on hyvä toimintaympäristö ja koko kaupunkikonsernin toiminnallinen tuki; 2) palveluverkko vastaa elinkeinoelämän vaatimuksia, ja 3) toimivat kasvupalvelut. Lisäksi samassa yhteydessä todetaan, että ”elinkeinojen kehittämisessä on keskiössä uusien yritysten syntyminen ja olemassa olevien yritysten kasvun edistäminen”.

Samalla todetaan silloiseksi merkittäväksi paikallisen elinkeinoelämän haasteeksi osaamispula — osaavia työntekijöitä ei aina löydy avautuviin työpaikkoihin tai toisaalta eläköityvien yrittäjien toiminnan jatkajiksi. Strategiajulkaisussa lausutaan, että: ”Osaavan työvoiman puute on jo esimerkiksi metalliteollisuudessa vaikeuttanut keuruulaisten yritysten kasvua. Mikäli työikäisen väestön määrä Keuruulla laskee, muodostaa työvoiman - ennen kaikkea osaavan työvoiman - vähyys pullonkauloja osalle yrityksistä.”

Kehittämissyhtiö Keulink Oy:lla ja Keuruun kaupungilla oli vuonna 2021 edeltävien vuosien tapaan keskinäinen ostopalvelusopimus. Sopimuksen vuosihinta oli 254 000 euroa.

Tällä sopimuksella sovittiin Keulink Oy:n Keuruun kaupungille tuottamien palvelujen hinnan lisäksi niiden sisällöstä, toteutuksesta, rakenteesta ja määrästä. Sopimuksen mukaan kaupungin vastuulla on elinkeinopolitiikan toteuttaminen ja elinkeinoelämän strateginen kehittäminen. Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n vastuulla on elinkeinoelämän operatiivinen kehittämistyö ja siihen liittyvien palveluiden tuottaminen.

Ostopalvelusopimuksessa on asetettu myös määrällisiä tavoitteita yhtiölle, esim. vuodelle 2022 ”keskeisenä tavoitteena on yritysten ja työpaikkojen määrällisen kasvun toteutuminen”.

3.9.2. Keskeiset tapahtumat vuonna 2021 Keulinkin ja Keuruun kaupungin välillä

Helmikuussa 2021 Keulink teki kaupunginhallitukselle anomuksen 40 000 euron lisämäärärahasta. Lisämäärärahaa pyydettiin koronavirusepidemian vaikutusten eliminoimiseen ja yritysten epidemiasta toipumisen parantamiseksi. Kaupunginhallitus hylkäsi ehdotuksen kokouksessaan 8.2.2021.

Syyskuussa Keulink Oy:n toimitusjohtaja Jukka Kentala esitti kaupungille Keulinkin ja Keuruun kaupungin välisen ostopalvelusopimuksen päivittämistä niin, että kaupungin maksuosuutta nostettaisiin (KH 6.9.2021). Kaupunginjohtaja Noora Pajari kertoi kaupunginhallitukselle keskustelewansa asiasta Kentalan kanssa.

Lokakuussa kaupunginhallitus sai päätettäväkseen kaupunginjohtaja Pajarin valmisteleman Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n yhtiöjärjestyksen päivittämisen. Päätösehdotuksen perusteluissa kerrottiin, että Keuruun kaupunki ja Keulink Oy ovat keväällä 2021 neuvotelleet kehittämissyhtiön tulevaisuudesta sekä kaupungin ja yhtiön välisestä ostopalvelusopimuksesta. Toimintalinjaksi oli päätetty, että Keulink Oy lunastaa yhtiön yksityisen omistuksen ja Keulinkista muodostetaan ns. in-house-yhtiö, jonka omistajia olisivat ainoastaan Keuruun kaupunki ja Multian kunta. Suunnitelman tavoitteina oli mm. säilyttää kehittämissyhtiön hallituksen kokoonpano entisen kaltaisena, jotta yrittäjien ääni yhtiössä säilyisi (KH 18.10.2021).

Ehdotus palautettiin tuolloin valmisteluun, mutta hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 1.11.2021 pienin muutoksin. Asian valmistelussa olivat mukana kaupunginjohtaja, Keulinkin toimitusjohtaja ja yhtiön hallitus.

Marraskuun alussa kaupunginhallitus käsitteli myös Keuruun kaupungin ja Keulinkin välistä ostosopimusta seuraavalle vuodelle 2022. Erona aiempaan sopimukseen sopimushinta nousi 5 500 eurolla, kun sopimukseen lisättiin rahaa etätyötilojen ylläpitoon. Tilojen kerrottiin olevan osa valtuustoaloitteen ”Keuruun kaupungista etätyöystävällinen kunta” inspiroimaa kokeilua.

Aiemmasta poiketen sopimuksesta tehtiin vain yksivuotinen, koska ”kaupungilla on vuonna 2022 edessään organisaatiomuutos (...). Seuraavan vuoden aikana tullaan tarkastelemaan kaupungin elinvoimatyötä ja elinkeinopalveluiden järjestämistä kokonaisuudessaan.”

Samalla päivitettiin Keulinkin tavoitteet vuodelle 2022. Tavoitteiksi asetettiin:

- uusia yrityksiä 1 (netto)
- yritysten laajennukset/investoinnit 4
- paikkakunnalle siirtyy yrityksiä 1
- pysyvien työpaikkojen nettolisäys siten, että vähintään nykyinen taso säilyy
- hallinnoitavien / toteutettavien hankkeiden määrä 2 - 4

Marraskuun 15. päivänä kaupunginhallitus ohjeisti kokouksessaan Keulink Oy:n yhtiökokousedustajaansa, kaupunginjohtaja Noora Pajaria hyväksymään yhtiön tulevassa ylimääräisessä yhtiökokouksessa in-house-muutokseen liittyvät toimenpiteet. Samalla kaupunginhallitus totesi, että Keulinkin tulevaisuus ratkaistaan kaupungin muun organisaation tarkastelun yhteydessä seuraavan vuoden (2022) aikana.

Joulukuun 20. päivänä kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtaja Pajarin johdolla elinvoimatyöryhmän perustamista. Ryhmää tarvittaisiin, jotta Keuruun elinvoimatyötä tekevien tahojen toiminta olisi yhteneväistä ja tähtäisi samaan suuntaan, kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumiseen. Ryhmän kerrottiin olevan epämuodollinen, mutta sen koordinoivan operatiivista elinvoimatyötä.

Ryhmän puheenjohtajaksi tulisi kaupunginjohtaja, sihteeriksi kaupungin matkailusihteeriksi ja jäseniksi Keulinkin edustaja, kaavoitusjohtaja, vapaa-aikapäällikkö, kulttuurisihteeriksi, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, työllisyyspäällikkö ja Keuruuseudun Yrittäjien edustaja.

3.9.3. Johtopäätökset

3.9.3.1. Yhtiön alasajo

Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n toimitusjohtaja Jukka Kentala vieraili tarkastuslautakunnan kuultavana alkuvuodesta 2022. Hänen tarkastuslautakunnalle toimittamien tietojensa mukaan Keulinkin tilikauden tulos vuonna 2021 oli tappiollinen. Yhtiö on tehnyt tappiota myös aiempina vuosina: vuoden 2012 jälkeen ainoastaan kahden tilikauden tulos on ollut plussan puolella (vuodet 2015 ja 2017).

Yhtiöjärjestyksensä mukaan Keulinkin tarkoituksena ei kuitenkaan ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Mahdollinen voitto/tappio jätetään voitto/tappiotalle.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan vuoden 2021 aikana Keulinkia ajettiin alas. Ensin yhtiöstä tehtiin in-house-yhtiö ja ulkopuolisesta omistuksesta luovutettiin. Loppuvuodesta väläyteltiin jo koko yhtiöstä luopumista ja perustettiin elinvoimatyöryhmä koordinoimaan operatiivista elinvoimatyötä, vaikka kaupungin ja Keulinkin välisessä ostosopimuksessa operatiivinen elinvoimatyö on asetettu Keulinkin vastuulle, ei kaupungin.

Tarkastuslautakunta huomauttaakin, että vuoden 2021 Keulink-käänteiden valossa vaikuttaa siltä, että kehitysyhtiön alasajosta oli jo päätetty ennen kuin siitä muodostettiin in-house-yhtiö. Toisin sanoen herää kysymys, huiputtiko joku ja jos niin, niin ketä? Vapautettiinko yhtiön yritysomistajat tietoisesti vastuusta ennen (tappiollisen) toiminnan päättämistä? Vai huiputettiin heidät pois yhtiöstä, jotta toiminnan lopettaminen olisi ylipäänsä mahdollista?

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että kaikessa kaupungin toiminnassa tulisi näkyä kaikkien kuntalaisten tasa-arvoinen etu. Vaikka Keulinkin tehtävä on palvella elinkeinoelämää, sen ei tulisi palvella yksittäisten henkilöiden henkilökohtaista etua tai henkilökohtaisia tavoitteita (olivat he sitten yrittäjiä tai poliittisia päättäjiä).

3.9.3.2. Henkilövalinnat

Keulinkin toimitusjohtajan Jukka Kentalan vieraillessa tarkastuslautakunnan kuultavana vuoden 2022 alussa, Kentala totesi ”menneisyyden taakan” vaikuttavan keskusteluilmaperiin kehitysyhtiön ympärillä. Kentalan mukaan Keulinkin toiminnasta esitetään perusteettomia väitteitä asioiden salailusta, veronmaksajien rahojen tuhlaamisesta, suojatyöpaikkojen pitämisestä jne.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että olennainen osa kunnan toiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistä on avoimuus ja päätöksenteon läpinäkyvyys. Mikäli kaupungin kehitysyhtiön ympärillä veloo tällaisia syytöksiä, tulisi asiat selvittää ja tilanne pyrkiä ratkaisemaan esimerkiksi päätöksenteon avoimuutta lisäämällä.

Keuruun kaupungin nimeämiä hallituspaikkoja Keulinkin hallituksessa oli vuonna 2021 kaksi. Näille paikoille valittiin Mäki-Pollari Anna-Maija, Nieminen Risto sekä varajäsenet Paasu Tapani ja Ruokola Marko. Pitkästi samat henkilöt ovat olleet tiiviisti aiemminkin Keulinkin toiminnassa mukana.

Valintaperusteista selviää, että esim. kaupunginhallituksen jäseniä ei voi valita kyseisiin tehtäviin ja että tavoitteena on ollut valita henkilöitä, joilla on liiketoimintaosaamista.

Kuitenkin tarkastuslautakunnan arvion mukaan esimerkiksi kehittämissyhtiön hallituspaikkojen henkilövalinnoissa olisi voinut kiinnittää paremmin huomiota siihen, että Keulinkin toiminta olisi mahdollisimman avointa. Miksei hallituspaikkojen miehitystä vaihdettaisi esim. vuosittain? Tällä tapaa yhä useammalla kuntalaisella olisi aito mahdollisuus päästä tutustumaan yhtiön toimintaan konkreettisesti.

3.9.3.3. Asetetut tavoitteet

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Keulinkille kaupungin puolesta asetetut toiminnan tavoitteet ovat olleet turhan vaatimattomia ja epämääräisiä. Esimerkiksi vuonna 2021 asetettiin seuraavalle vuodelle tavoitteeksi, että Keurusseudulle syntyisi yksi uusi yritys. Kuitenkin vuoden 2007 jälkeen Keulinkin tilastojen mukaan Keurusseudulle on perustettu vuosittain 28-70 uutta yritystä. Eikö yhden uuden yrityksen tavoite ole siis pahasti alakanttiin?

Toisaalta tarkastuslautakunta huomauttaa, että esimerkiksi uusien yritysten syntyminen ei sinällään kerro mitään Keulinkin toiminnan onnistumisesta tai epäonnistumisesta. Yrityksen voi perustaa melkein kuka vain, milloin vain, ilman Keulinkin apua. Pelkkää uusien yritysten listaa katsomalla ei selviä esim. se, kuinka moni yritys ei olisi syntynyt ilman Keulinkin apua.

Jatkossa olisikin syytä kiinnittää huomiota siihen, kuinka elinkeinoelämän kehittämistyötä tehokkaammin mitattaisiin, mikäli toimintaa hoidetaan esim. Keulinkin toimesta.

3.10. Keuruun Toimitilat Oy

Keulink Kiinteistöt Oy on perustettu vuonna 1999 Keuruun kaupungin ja Kehittämissyhtiö Keulink Oy:n toimesta. Yhtiön nimi on muutettu Keuruun Toimitilat Oy:ksi 14.9.2020.

Toiminnan tavoitteena on edistää Keurusseudun elinkeinoelämää ja monipuolistaa sen tuotantorakennetta auttamalla yrityksiä niiden toimintaan soveltuvien toimitilojen hankinnassa ja rakentamisessa.

Keuruun Toimitilat Oy:n koko osakekannan omistaa Keuruun kaupunki. Omien 13 teollisuuskiinteistön lisäksi Keuruun Toimitilat Oy hallinnoi kaupungin omistuksessa olevia 2 kiinteistöä, joissa on tuotannollista toimintaa. Lisäksi yhtiö omistaa Kiinteistö Oy Hotelli Keuruselän osakkeet sekä osan Kiinteistö Oy Keuruun Lapinmäentie 7:n ja Kiinteistö Oy Keuruun Elinkeinotalon osakkeista. Yhtiö toimii myös apuna muiden tahojen omistuksessa olevien tilojen vuokralaishankinnoissa ja tarvittaessa myös tilojen muokkaamisessa vuokralaisten käyttöön.

Keuruun Toimitilat Oy tiedottaa vapaista ja vapautuvista tiloista kotisivuillaan. Keuruun Toimitilat Oy:n ja Keuruun kaupungin omistamissa teollisuus- ja liikekiinteistöissä oli 30.6.2021 vuokralla 17 yritystä, joiden palveluksessa työskentelee yhteensä noin 509 henkilöä. Tämä on noin 23 % Keuruun yksityisen sektorin kaikista työpaikoista.

Suurin osa Keuruun Toimitilat Oy:n tiloista on vastannut hyvin yrittäjien kysyntää. Joidenkin tilojen osalta kysyntää on ollut heikosti. Keuruun Toimitilat Oy:llä on 8 lunastustyyppistä vuokrasopimusta sekä 2 muuta pääomavuokrasopimusta. Näissä kaikissa vuokralainen vastaa lähtökohtaisesti kaikista kiinteistöihin kohdistuvista kustannuksista mukaan lukien korjauskustannukset. Muissa kiinteistöissä korjaustarpeita on satunnaisesti ja melko vähäisessä määrin. Suurempia korjauksia ei pystytä tekemään tulo-rahoituksella, vaan joudutaan ottamaan korjauslainaa. Tilojen käyttöaste on tällä hetkellä 97,55 %. Tyhjää vuokrattavaa tilaa on ainoastaan Keuruun Toimitilat Oy:n omistamassa huoneistossa osoitteessa Lapinmäentie 7. Vuokrattava tila koostuu lähinnä entisestä opetustalosta/ suurtalousteollisuudesta ja ruokalasta. Tämän tilan vuokraamisesta on tällä hetkellä kiinnostunut kaksi paikallista yritystä. Toisaalta on hyvä, ettei tyhjiä yritystiloi-juuri ole. Teollisuustilojen osalta on kuitenkin se ongelma, että kun vapaita tiloja ei ole, niin pahimmillaan se rajoittaa yritysten kasvua ja estää teollisten yritysten hankintaa alueelle. Jo nyt on joitakin alueella toimivia teollisuusyrityksiä, jotka tarvitsisivat lisää tilaa eikä näillä yrityksillä välttämättä ole taloudellisia resursseja rakentaa uusia tiloja käyttöönsä.

Kehittämissyhtiö Keulink Oy on vuokrannut Keuruun Toimitilat Oy:n omistaman huoneiston, joka saattaisi toimintaa siirrettäessä jäädä osin tai kokonaan tyhjäksi. Keuruun Toimitilat Oy ja Kehittämissyhtiö Keulink Oy ovat tehneet jo pitkään tiivistä yhteistyötä yrittäjien hyväksi. Mikäli toimintaa siirretään kaupungille, niin se merkitsee Keuruun Toimitilat Oy:lle näiltä osin yhteistyötahon vaihtumista.

Keuruun Toimitilat Oy:llä ei ole resursseja rakentaa uutta, johtuen isosta lainakannasta. Toimitilat Oy:n kassa on ongelma.

3.11. Keuruun Sähkö Oy

3.11.1. Verkkoliiketoiminta

- toteuma 5 677 tuhatta euroa
- käyttökate 2 685 tuhatta euroa

3.11.2. Energialiiketoiminta

Liikevaihto oli budjetin mukainen. Myynti lisääntyi, mutta keskiarvohinta laski. Hankintahinta oli alle ennustetun. Käyttökate oli alle budjetin. Aktiivisalkku oli mukana ennusteessa.

- Liikevaihto oli 4 580 tuhatta euroa, kun budjetoitu oli 4 561 tuhatta euroa.
- Käyttökate heikensi huhtikuun osalta ison polttoaine-erän osto varastoon.
- Sähkön hinta ollut alkuvuoden hyvä 48 €/MWh.

3.11.3. S&LB omistusjärjestely ja rahavirrat

Suunnattu omien osakkeiden hankinta. Taustaa: Keuruun kaupunki ja Fortum Power & Heat ovat neuvotelleet omistusjärjestelystä, jossa Fortum myy omistuksensa kaupungille.

Osakkeiden kauppasummaksi neuvoteltiin 10 420 000,00 €, eli 5 940,71 euroa/osake.

Oston rahoittamiseksi tehtiin useita selvityksiä ja lopulta päädyttiin ratkaisuun, jossa Keuruun Sähkö suunnatulla hankinnalla ostaa Fortum Power & Heat Oy:n osakkeet. Keuruun Sähkö Oy rahoitti hankinnan myymällä sähköverkon SEB Leasing Oy:lle ja vuokraamalla sen takaisin 12 vuoden sopimuksella (nk. Sale&Leaseback -ratkaisu). Vuokra-ajan jälkeen Keuruun Sähkö Oy lunastaa verkon takaisin (jäännösarvo 50%). Verkon kauppahinta oli 28,5 miljoonaa euroa ja verkon arvo taseessa 15,4 miljoonaa euroa, jolloin myyntivoitoksi ja jakokelpoisiksi varoiksi muodostuu 13,1 miljoonaa euroa. Verkon arvomääritys (DD) tehty (Reljers Oy).

SLB-ratkaisulla voidaan keventää Keuruun Sähkö Oy:n ja Keuruun Lämpövoima Oy:n lainojen korkokustannuksia. Keuruun Lämpövoima Oy:n lainojen uudelleen järjestely (emo yhtiö myöntää 4,5 miljoonan euron lainan KLV:lle, joka maksaa Nordean luotot pois). Lainat 4,391 miljoonaa euroa, joiden keski-korko on ollut 1,81% ja uusi emoyhtiön laina 0,5 %. Säästöä korkomenoissa 1. vuotena n. 58 tuhatta euroa. Nordean myöntämien luottojen 4,12 miljoonaa euroa, keskimääräinen korko laskee 0,88 prosentista 0,47 prosenttiin. Säästöä n. 17 tuhatta euroa.

3.11.4. Talous

Marraskuun liikevaihto oli 589 k€, budjetoitu oli 481 tuhatta euroa. Marraskuun sähkön myynti oli 128 tuhatta euroa, budjetoitu oli 26 tuhatta euroa. Sähkön toteutunut keskihinta oli 129 €/MWh

Käyttökate parantui marras-joulukuussa selvästi, joka vaikuttaa loppuvuoden ennusteeseen n. 1,76 – 1,9 miljoonaa euroa.

3.11.5. Muuta

- CO2-vapaalle Ekolämmölle saatu Kiwa Inspectan sertifikaatti. Megamarket siirtyy Ekolämmön asiakkaaksi 1.1.2022.
- Reka Kaapelille tehdään selvitys hukkalämmön hyödyntämisestä.
- Hotelli Keurusselän pellettipoltin uusitaan ja samalla tehdään lämpökukuksesta etäohjattava.

3.11.6. Huomiota

- Työmaat etenivät hyvin kuluvan syksyn aikana.
- Laskutus hoidettiin ajan tasalle joulukuun aikana.
- Työkanta oli kohtuullisella tasolla työvoiman määrään suhteutettuna.
- Sijaisjärjestelyt saatava normalisoitua mahdollisimman nopeasti, jotta maastosuunnittelussa voidaan edetä riittävän etupainotteisesti.
- Uusi liiketoimintapäällikkö Jaakko Lähteenmäki aloitti tehtävässään 1.12.21.
- Maanrakennussopimus tehty vuosille 2021- 2024 + optio 2 vuotta.
- Projektitöiden osalta vallitsee epävarma näkymä.
- Laitemyynti ei ole sujunut aivan odotetusti, lisäksi osalla komponenteista on äärimmäisen pitkä toimitusajat.
- Tammi- elo- ja lokakuussa henkilöitä oli vuosi- ja isyyslomilla
- Syyskuun käyttökatteesta puuttui kuluja n. 10 tuhatta euroa, jotka kirjaantuivat lokakuulle.
- Lokakuun laskutuksesta osa kirjautui vasta marraskuulle, vaikuttaen sekä liikevaihtoon että käyttökatteeseen.
- Arvioitu käyttökate vuoden lopussa suurempi kuin 70 tuhatta euroa.

3.11.7. Vuoden 2022 henkilöstösuunnitelma

- Hallinto: 5 henkilöä, kausityö 1 henkilö
- Verkko: 5,5 henkilöä, kausityö 1 henkilö
- Energia: 1 henkilö
- KLV (Lämpövoima): 9 henkilöä
- Radiki: 22,5 henkilöä

Yhteensä: 43, joista kausityöläisiä 2 henkilöä.

3.11.8. Tulevaa

Strategian päivitys aloitettiin marraskuussa 2021. Päivitys tehdään yhdessä kaupungin strategian kanssa. Starttipäivässä on mukana kaupunginjohtaja, kaupunginhallitus, valtuuston puheenjohtajisto, yhtiön hallitus, yhtiön johtoryhmä ja henkilöstön edustajat. Ensimmäiset työpajat on pidetty, joissa henkilöstö on ollut mukana. Valmista pitäisi olla toukokuussa 2022.

3.12. Muuttovoitto pienensi väkikatoa

Keuruun väkiluku pienentyi 45 asukkaalla. Tilastokeskuksen 27. tammikuuta julkistaman väestön ennakkotilaston mukaan Keuruulla oli vuoden 2021 viimeisenä päivänä 9 441 asukasta. Edellisvuonna 2020 väkiluku oli 9 486 asukasta.

Keuruulle muutti viime vuoden 2021 aikana 51 asukasta enemmän kuin Keuruulta pois. Muuttovoitto ei kuitenkaan riittänyt kattamaan vuoden aikana syntyneiden kuolleiden keuruulaisten määrien välistä erotusta. Kun syntyneitä oli 52 ja kuolleita 157, oli niin sanottu väestön luonnollinen vähenemä Keuruulla 105 asukasta.

4. Lopuksi

Kokonaisarviona vuoden 2021 toiminnasta voidaan todeta, että kaupungin eri hallintokunnat ovat pystyneet tuottamaan kuntalaisille vaativissa olosuhteissa tehtäviensä edellyttämät peruspalvelut.

Keuruulla 1.6.2022

Jyrki Leijala
puheenjohtaja

Arto Tulonen
varapuheenjohtaja

Eveliina Kangasniemi
jäsen

Helena Kukkamo
jäsen

Joonas Röppänen
jäsen